

Zhodnotenie legislatívnych aktivít Európskej únie v oblasti nakladania s ortuťou.

Počas portugalského predsedníctva sa ukončili práce spojené s prípravou návrhu nariadenia EP a Rady o zákaze vývozu a bezpečnom uskladnení kovovej ortuti (11681/07 ENV 394 COMER 124 SAN 151 CODEC 800).

Kauzálne zdôvodnenie prípravy návrhu:

S ohľadom na vlastnosti ortuti a jej zlúčenín a ich vplyvy pôsobiace negatívne na zdravie populácie a najmä detí ako aj na životné prostredie, bolo riešenie problematiky v zhode so Stratégiou spoločenstva transponované do hore uvedeného textu návrhu nariadenia.

Ortuť a jej zlúčeniny sú jedovaté pre ľudí, ekosystém a voľne žijúcu faunu a prejavujú sa škodlivými účinkami na nervový, kardiovaskulárny, imunitný a rozmnožovací systém. Teda ortuť a jej zlúčeniny sa prejavujú akútnou toxicitou, spôsobujú mutagenitu a teratogenitu. Ortuť pôsobí dlhodobo v životnom prostredí, kde môže vytvárať metylové zlúčeniny ortuti (metylortuť), čo je jej najjedovatejšia forma. K vystaveniu účinkom metylortuti väčšinou dochádza prostredníctvom stravy. Metylortuť sa zhromažďuje a sústreďuje najmä vo vodnom potravinovom reťazci.

S ohľadom na možný transhraničný prenos ortuti a jej prchavých zlúčenín ovzduším ako aj transhraničný prenos emisií vodorozpustných zlúčenín ortuti, narastá význam správneho nakladania s ortuťou a jej zlúčeninami v globálnom merítku. S ohľadom na bioakumulatívny charakter živých organizmov vo väzbe k ortuti a jej zlúčeninám je zaznamenaná aj jej prítomnosť v potravinovom reťazci.

Cieľ nariadenia:

Vo väzbe k hore uvedeným zisteniam je potrebné zabezpečiť postupnú elimináciu výskytu ortuti a jej zlúčenín v životnom prostredí. Nariadenie má za cieľ znižovanie negatívnych vplyvov ortuti a jej zlúčenín na životné prostredie a zdravie obyvateľov.

Popis nariadenia:

Navrhované nariadenie sleduje správne nakladanie s ortuťou a jej zlúčeninami a zakazuje jej vývoz od 1. júla 2011 a rieši problémy s jej environmentálne vhodným dočasným a trvalým uskladnením. Od 1. júla 2012 zavádza povinnosť členských štátov v oblasti monitoringu dovozu ortuti a povinnosť reportingu v oblasti nakladania s ortuťou pre všetky členské štáty EÚ. Nariadenie ďalej zavádza povinnosť pre jednotlivé členské štáty, ustanoviť pravidlá týkajúce sa sankcií za nedodržiavanie tohto nariadenia.

Bratislava 12. 10. 2007

Vypravoval: Ing. Ján Janiga, CSc.